Z B I O R druków procesowych z XVIII. i XIX. w.

Tom II.

Nr. 1.	Elsner i Wisogierdowie r.1782.	szt. 1.
" 2.	Froelichowie r.1799.	" 3.
" 3.	Goldynga r. 1765.	" 2.
" 4.	Grabowski i Siebeń etc r,1799.	" 1.
" 5.	Grabowscy r. 1799.	" 2.
" 6.	de Grothuz i Piotr Książę kurlandz.r.1779	" 1.
" 7.	Grużyński i Podberescy r. 1799.	" 3.
" 8.	Haudring i Klüchzner r. 1779.	" 3.
" 9.	Haudringowie i Platerowie r. 1780.	" 2.
" 10.	Janowicz i Chodakowscy r. 1799.	" 1.
" 11.	Izraelowicz i Radowicki r. 1799.	" 2.
" 12.	Hryniewicz r. 1774.	" 1.
" 13.	Jezuici toruń. i Magistrat toruń. r. 1724.	" 3.
" 14.	Jasna Góra i Kłobuck r. 1790.	" 2.
" 15.	Jocz i Downarowicz r. 1800.	" 1.
" 16.	Kaczanowska i Brzozowski 1799.	" 1.
" 17.	Kalenkiewicz r. 1760.	" 1.

1799 8bra 15 Dnia Michał Zaleski Starosta Kwintowski Adwokat Sądu Głgo Litge

SPRAWA

WJP. Kaſpra Gruźewſkiego Regenta Ziemſkiego Wileńſkiego.

z WJPP. Hippolitem Podbereſkim Strażnikiem Wileńſkim, Jerzym i Teklą z Monkiewiczow Daukſzami Budowniczemi Wiłkomierſkiemi, oraz dalſzemi Kredytorami W. Podbereſkiego.

Zeſzły w Bogu Antoni Grużewſki Derewniczy Wileńſki, Ociec W. Regenta nabył w Muśnikach trzy ſchedy Dekretem Exdywizorſkim 1780. 9bra 26. za długi Podbereſkich ich Kredytorom wydzielone, *iedną* u JPani Korneli Hatowſkiey Rotmiſtrzowey, *drugą* JP. Giecewicza Strażnika Rzeczyckiego; *trzecią* u W. Jana Giecewicza Miecznego i Strażnika Powiatu Wileńſkiego.

Póżniey Syn iego W. Kaſper Gruźewſki Regent Ziem: Wileń: takowe trzy ſchedy doczeſnie Dekretem Taxatorſkim wydzielone, przez rzeczonych wyżey Kredytorow Oycu ſwemu przelane, nabył u W. Hippolita Podbereſkiego wieczyſtym Prawem 1799. Marca 11. N. S. dattne Eorundem 18. w Ziem: Wileńſkim przyznane przywodzi ſię Prawo.

W teraznieyſzym więc ſporze między niektòremi Kredytorami W. Hippolita Podbereſkiego, i Podbereſkim, czy ma byé uznana taxa maiątku Muśnik, iak chcą Kredytorowie, czy ma być dana exempcya, iak chce Podbereſki, przynoſi W. Grużewſki proźbę o uwolnienie i wyłączenie ſiebie z takowego między niemi procederu, i utwierdzenie Dziedzictwa części rzeczonych na mocy złożonego Prawa, oraz na fundamencie naſtępnych przełożeń.

§.

Zaden Dziedzic Ziemi dopòty ſwego nie ſtracił Dziedzictwa, pòki albo go wieczyſtym od ſiebie nie przedał Prawem, albo odłużony przez oświadczenie Sądowne nie wyrzekł ſię Dziedzictwa na rzecz Kredytorow ſwoich.

w Tym ieſt zdarzeniu W. Hippolit Podbereſki, który dotąd Dziedzictwo Muśnik przy ſobie zoſtawuiąc, dotąd nie uczynił od niego Receſſu na rzecz Kredytorow.

Y chociaż ieden z Kredytorow JP. Jazdowſki zyſkał był Dekret Ru 1791. xbra 27. w Trybunale z Remiſſyinego Regeſtru, którym na iſtancyą iego iednego taxa Muśnik wieczyſta uznana, gdy iednak Jazdowſki Dekretutego nie exekwował, i owſzem ugodził ſię z W. Podbereſkim, zaſzedł póżniey Sądu Głów: Litt: Dekret, który lubo Sądowi Exdywizorſkiemu przepisał regułę, iż ieśli w Dobrach Muśnikach więcey iak 5. procentów nie nay-

 dzie

1806

dzie, ma Dobra te wieczyście rozdzielić, iednak założył trzyletni czasu przeciąg, w ktorym wolne okupno Dobr tych dla Dziedzica Podbereſkiego zoſtawił.

1798. *Aprila* 10. *Dekret takowy.*

Czas ten Dziedzicowi do okupna zoſtawiony ſkutkiem ieſt woli Prawa, aby nikt nie był wyzuwany z Dziedzictwa albo bez iego własney woli, albo bez przyczyn ku temu ważnych, iaką ieſt ta przez ten Dekret Sądu Głow: Litt: uważana, że ieśliby Podbereſki po tak długim z Kredytorami ſwemi procederze, ieſzcze i przez te trzy lecie od Sądu ſobie dozwolone nie obmyślił ſpoſobu zaſpokoienia onych, iuż na ow czas utraci Dziedzictwo.

Lecz wzaiemnie ten przeciąg czasu trzyletniego, ktory zoſtał oddanym Dziedzicowi ku oſwobodzeniu własności iego Dziedziczney nie może mu być żadnym ſpoſobem zanegowany do wſzelkich naylepſzych z Kredytorami układow, albo przez okupno, o co dziś W. Podbereſki z nie zaſpokoionemi dotąd Kredytorami ſwemi rozprawuie ſię, albo przez ugody i przedaże ſched Kredytorom, iak to między innemi W. Podbereſki z Regentem Grużewſkim uczynił.

Zanegować bowiem W. Podbereſkiemu eliberacyą Dziedzictwa ſwego albo przez okupno, albo przez inne wynalezione z Kredytorami układy, byłoby to iedno, co rzec, że Dziedzic Podbereſki wyłączony ieſt ze ſtanu Dziedzicow, a co do tych trzech lat Dekretem Sądu Głow: Litt: na eliberacyą Dziedzictwa Podbereſkiego dozwolonych, byłoby unikczemnić i zgaſić Dekret Głow: Litt: Sądu.

Układ W. Regenta Grużewſkiego z W. Podbereſkim, z ktorego wyniknęło Prawo wieczyſto-przedażne na trzy ſchedki, iedną Rotmiſtrzowey Hatowſkiey, i dwie Giecewiczowſkie, naſtąpił w tych trzech leciech przez Dekret Sądu Głow: ku eliberacyi Dziedzictwa Podbereſkiemu dozwolonych.

Dwie głowne przyczyny wſpieraią nie poruſzność układu tego, wſpieraią tę prozbę W. Grużewſkiego, ktorą wnoſi aby był z kłotni dziſieyſzey między niektoremi Wierzycielami i Podbereſkiemi wyłączony. *Pierwſza* że Dziedzic Podbereſki, ktory żadnym prawym Aktem nie wyzuł ſię aż dotąd z Dziedzictwa Muśnik, uczynił przedaż cząſtek Hatowſkiey i WW. Giecewiczow Regentowi Grużewſkiemu i oną przyznał. *Druga* Ze mu Dekret Sądu Głow: pozwolił ieſzcze w czaſie trzyletnim korzyſtać ze ſrzodkow ku oſwobodzeniu lub układom o Dziedzictwo Muśnik.

Do tych dwoch przyczyn dodać to ieſzcze należy. Ze Dekret Exdywizorſki oſtatecznie w Ru 1798. xbra 4. ferowany, po ktorym o iego appellacyą dziś ieſt rozprawa, lubo zabrał ſię do dzieła Exdywizyi, nie zatamował iednak wolności Podbereſkiemu eliberowania Dziedzictwa iego — Ze naoſtatek rezolucye Rządowe iedna 1798. 8bra 3, druga 1798. xbra 10, trzecia 1799. Augus: $\frac{3}{14}$. czwarta i oſtateczna 1799. Augusta $\frac{6}{17}$. Sprawę ninieyſzą do Sądu Głow: odſyłaiąca, wſzyſtkie consone z Prawami Litwy i Dekretami Sądu Głow: rzekły, że iak Dziedzicowi Podbereſkiemu nie może być bronna eliberacya Dziedzictwa Muśnik, tak Kredytorom; ktorzy ſię dotąd z nim nie ułożyli wolne ieſt poſzukiwanie na Muśnikach ſzkod, erekcyi i niedoborow Poſseſsyi.

w Dro-

1807

W drodze windykacyi ſched w Muśnikach u WW. Daukſzow złożył dla nich W. Podbereſki w Kancellaryi Grodzkiey Wileńſkiey ſummę złtch 20539. oſobno na Erekcye złt: 461. złożył dla drugiego Kreditora Sokolnika złt: 1500. na co przywodzi W. Podbereſki Akt lokacyi de data 1799. Apr: 23.

W drodze windykacyi ſched w tychże Muśnikach z W. Grużewſkim na mieyscu prawnych krokow ułożył ſię o dziedzictwo, obliczył ſię o pretenſye z poſseſyi, i ta ugoda ſtanęła na tym, że Grużewſki do ſummy ſwoiey i pretenſyi ex poſseso wypływaiących, złt: 300. za Dziedzictwo dopłacił, procz tego niektorych gruntow W. Podbereſkiemu z ſchedy ſwoiey odſtąpił, iak ſię to czytało w Dokumencie przedaży.

W drodze pierſzych Kredytorow iako ſprzeczney, trzeba wyroku Sądowego, przez iakie środki ma Podbereſki przyiść do ſwego Dziedzictwa, a Kredytorowie do zyſkania erekcyi i pretenſyi, czy przez Exdywizyą, czy przez Akta Weryfikacyi za nakazem przyięcia Summ dla nich w Kancellaryi Grodzkiey Wileńſkiey zlokowanych.

W drodze zaś ktorą obrał W. Grużewſki, że zamiaſt kłotni i proceſsu w Domu ſię umiarkował o Summę, o pretenſye i do Dziedzictwa W. Bodbereſkiemu dopłacił, gdy ſię iuż rzecz na ugodzie i przyznanym Dokumencie ukończoną dowodzi, ſłuſznie ma prawo Grużewſki proſić ſiebie o wyłączenie ze Sprawy.

To że ſię iedni nie ułożyli dotąd i prawuią ſię, nie tamuią układow i ugody drugim. Dekret Sądu Głownego zoſtawił czas do okupna ſched W. Podbereſkiemu trzyletni. Okupno nie może traktować ſię i układać inaczey iak z każdym reſpective ſchedy Poſseſorem. Jeden lub kilku nie chcący ſię ſpoſobem ugody ułożyć, nie może tamować wſzyſtkim układow, raczey znagiać, że gdy ſię on prawem rozpiera, aby ſię wſzyſcy prawowali.

Na walorze ſched ſwoich odebrał W. Grużewſki walor pretenſyi ſwoich, co ſię nad walor u niego okazało, dopłacił to dziedzicowi; Kwota dopłaty być może na Dziedzicu przez dalszych iego dłużnikow ſzukaną, lecz kwota ktora za ulokowane na ſchedach W. Grużewſkiego pretenſye weſzła do niego, i obrociła ſię w dziedzictwo iego, nic do nikogo nie należąc, uwalnia od kłotni procederowey Grużewſkiego.

Co do Daukſzow i Sokolnika, gdy dla nich Summa ich leży w Kancellaryi, o reſztę ſwoich pretenſyi z erekcyi lub czegokolwiek maią oni na ſchedach ſwoich, ktore trzymaią w Muśnikach naydoſtatecznieyſze reſponſionis pignus; a więc zacoby tamować mieli Con-Creditorowi układu ugody i wciągać ſpokoynego w trudy i koſzta prawne.

Procz tego fundum Muśnik trzyma W. Podbereſki, trzyma ſchedy nabyte z Exdywizyi po zaſpokoieniu Kredytorow ſwoich, i gdy dziś ſtawa przy ſwoim Dziedzictwie, chcąc one okupić, Fundum Muśnik, ſchedy nabyte i cała Fortuna W. Podbereſkiego podpada pod odpowiedz pretenſyi JPP. Daukſzy i Sokolnika, ktorzy w głowney części pretenſyi ſwoiey iuż ſą zapewnieni przez ulokowanie ſumm ich originalnych w Kancellaryi Grodzkiey Wileńſkiey do wolnego wzięcia.

 Art:

1808

Art: 87. z Roz: 4. o uczestnikach sprawy stanowi, iż gdzieb y z nich ieden lub kilku po odezwie do Sądu Głównego pogodzili się, to iak tym co się nie pogodzili sprawy rozrywać nie może, tak wzaiemnie ugodzonym nie rozrywa ich ugody. *Czytam te prawo.*

Te prawo iest, które dzisieyszy rozwiązuie przypadek, i mówi do Sądu za słusznością proźby W. Grużewskiego, za wyłączeniem iego z ninieyszego procederu, iakibykolwiek los sprawy, bądź skutek Exdywizyi, bądź uznania Exempcyi nastąpił.

Zawsze bowiem ważnie W. Grużewski o kupno sched swoich z Podbereskim traktował, bo Dekret Sądu Głównego trzy lata wolne na to zostawił, i Grużewski użył tey wolności w ciągu lat tych wypływaiących.

Mówić że Podbereski nie może po-oddzielnie z Kredytorami swemi ugadzać się, lecz ze wszystkiemi razem powinien, iest to chcieć aby warunek Dekretu Sądu Głównego ku układom czas trzyletni naznaczaiący został nie skuteczny, bo iak nie podobna ze wszystkiemi naleść powolność i sposoby układow bez prawa, które upor rozstrzyga, tak pretensya ułożenia się razem ze wszystkiemi, iest pretensyą aby się nie ułożyć z nikim.

Kupno W. Grużewskiego żadnemu z Con-Kredytorow iego nie odbiera schedy, zostaie na wydziale W. Grużewskiego własnym, o który wolno mu było ułożyć się, a Sąd Główny wyznaczył czas trzyletni ku układowi temu.

Opieranie się WW. Kredytorow aby exymowani nie byli, lecz aby koniecznie przy zamiarach taxy Exdywizyi pozostali, albo ma próżny upor, albo ukryte widoki więcey na dłużniku swoim korzystać niżeli im należy, jeśli upor, załatwi to wyrok Sądu nakazaniem JPP. Kredytorom przyiąć swe summy przez sposob exempcyi i uzyskać nadgrodę pretensyow przez sposoby ku temu przez prawo podane, jeśli zaś to są iakie widoki nie należnych zyskow, nie dopuści Sąd dla takiey przyczyny nietylko względem Dziedzica Exempcyi tamować, lecz tym barziey pod hasło taxy, pod konkurs ogulny podciągać Kredytora, który przez drogę ugody ukończył i wyszedł z zakłócenia i procesu.

Nie wszedł W. Grużewski z ustronia w nabycie części w Muśnikach, wszedł w nabycie jako Kreditor, nabył to na czym ulokowany, nie tai co dopłacił Dziedzicowi, a czego na nim poszukiwać nie broni. Gdy zaś ukończył rzecz z Dziedzicem na mocy prawa i Dekretu Sądu Głównego, w przeciągu trzech lat ku temu wyznaczonych, sprawiedliwą tedy podaie, proźbę o uwolnienie siebie od całego tego procederu.

Do czego składa Zapozew.

